

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ „IORGU IORDAN – AL. ROSETTI”

REZULTATELE MONITORIZĂRII POSTURILOR DE RADIO ȘI DE
TELEVIZIUNE
în luna mai 2012

În luna mai 2012, au fost monitorizate (de către echipa alcătuită din Blanca Croitor, Isabela Nedelcu, Irina Nicula, coordonator Rodica Zafiu) 13 posturi de televiziune (**TVR 1, TVR Info, TVR Cultural, Antena 1, Antena 3, Pro TV, Prima TV, B1 TV, Realitatea TV, România TV, OTV, Kanal D și Digi 24**) și un post de radio (**Radio România Actualități**), alese în funcție de audiență, de acoperirea națională, de ponderea emisiunilor informative și de dezbateri și de asumarea unui rol cultural și educativ. În raport cu sesiunile corespunzătoare din anul 2011, s-a renunțat la monitorizarea unor posturi cu audiență mai scăzută sau în care predominau emisiuni nerelevante din punctul de vedere al folosirii limbii române (muzică, filme etc.), introducându-se în programul de monitorizare posturi recent apărute: TVR Info, Digi 24, România TV.

S-au efectuat 300 de ore de monitorizare, urmărindu-se în primul rând transmisiunile de la orele de vârf, în special emisiunile de știri și dezbateri. Au fost monitorizate sub aspect lingvistic doar intervențiile verbale și mesajele scrise (titrări, crawluri) pentru care își asumă responsabilitatea redactorii și colaboratorii posturilor respective, nu și secvențele verbale aparținând invitaților în studio. În plus față de etapele de monitorizare anterioare, a fost monitorizată și calitatea limbii folosite în mesajele publicitare.

Având în vedere faptul că nu toate observațiile lingvistice se plasează la același nivel într-o ierarhie a abaterilor de la corectitudinea limbii, am păstrat principiul din perioadele precedente, separând erorile elementare, clare, indiscutabile, care pot fi verificate cu ușurință cu ajutorul instrumentelor normative existente (DOOM, gramatici), de cele mai puțin evidente, mai puțin importante sau de cele în cazul cărora sunt posibile controverse (și chiar oscilații ale normelor) de tipul: variante neliterare, variante care, deși nu sunt acceptate de DOOM, sunt înregistrate în DEX, bâlbâieli, repetiții, cacofonii, clișee, inadecvări de registru stilistic. Astfel, am disociat rezultatele monitorizării în *tabelele de erori pentru fiecare post monitorizat* (însoțite, ca și până acum, de indicarea formei corecte) și o *listă de recomandări* (la fel de importante, din punctul nostru de vedere, dar mai greu încadrabile într-o regulă explicită).

Vom insista, ca de obicei, asupra *erorilor elementare, unanim recunoscute ca atare de specialiști* și considerate semne ale lipsei de educație și de cultură; lista lor completă este cuprinsă în tabelele anexate acestui raport.

I. GRAFIE, PUNCTUAȚIE, PRONUNȚARE

1. Grafie

1.1. Cele mai frecvente greșeli din domeniul grafiei sunt neglijențele de (tehno)redactare (absența unor litere, înlocuirea lor accidentală cu altele, introducerea unor litere parazitare, repetarea unor cuvinte sau omiterea lor): „Accidentul **s-a petrect** la ieșirea din Ploiești” (Antena 3, 2.V); „...marșul **chinezec**; Cât de **agloerat** e drumul...” (Kanal D, 1.V); „Dacă cineva **îdrăznește**” (OTV, 7.V); „la o **adâncim** de 111 kilometri” (România TV, 5.V); „**penaty**-uri” (România TV, 20.V); „când am intrat în **politcă** aveam 36 de ani” (B1 TV, 18.V); „Vreau să vină **jadarmii**” (Antena 1, 22.V); „**consiler** al guvernatorului” (România

TV, 16.V); „zonă cu **teras**” (TVR INFO, 8.V); „Victor Ponta: Am numit un nou șef interimar la **garga** de mediu” (Antena 3, 16.V); „Donna Summer avea 63 **e** ani” (Antena 3, 17.V); „Lucrarea de doctorat a **procororului** general, plagiată” (Antena 3, 18.V); „Alți cinci **angajași** sunt audiați de procurori” (Antena 3, 24.V); „peste 30 de **vamești** bulgari” (Digi 24, 3.V); „avertizare cod **galden**” (Digi 24, 4.V); „**Minimelele** se vor situa între 7 și 20 de grade” (Antena 3, 11.V); „asupra **candidațiilor** PP-DD” (OTV, 15.V); „Informații **secrete**” (România TV, 2.V); „**sesismul** s-a produs...” (România TV, 5.V); „**doasarul**”, „**Timișoara**” (România TV, 23.V); „**corespondnet**” (România TV, 27.V); „**flas** în înscrieri” (Realitatea TV, 5.V); „Aeroportul din **Cluj-Napova** va fi închis” (Realitatea TV, 5.V); „ca să fiți **sănătoși, înțepți** astăzi” (B1 TV, 13.V); „**Tîrgu-Mureș**” (TVR INFO, 5.V); „și legea **de reorganizării** administrative a țării” (România TV, 21.V); „Lasă-l **să să** vină” (Digi 24, 2.V); „E bine √ PP-DD a trecut la fapte, în timp√ USL și PDL au rămas la vorbe?” (OTV, 30.V); „în urmă √ 200 de ani” (TVR INFO, 14.V).

1.2. Ca și în precedentele sesiuni de monitorizare, au continuat să apară unele texte scrise fără (toate) semnele diacritice specifice limbii române – „Vânzatorii de iluzii” (TVR 1, 21.V); „Parlamentarii UNPR anunța că vor vota...” (Digi 24, 2.V); „greaua mostenire” (Digi 24, 3.V); „să se întâmple” (Digi 24, 30.V); „**Intre timp**” (Kanal D, 16.V); „Discuțiile le-am inițiat eu pentru **ca** nu mi-am dorit **sa** fie disensiune... Numai **ca** la sfarsitul zilei am decis **sa** plec...” (Kanal D, 23.V); „Nu stiu, **placut sa** mai vedem urși **in** salbaticie” (Prima TV, 2.V); „Vrea **sa** fie mamă” (Prima TV, 15.V); „Există momente în viața când simți că nu mai poți” (România TV, 2.V); „suporterii spanioli **încep să** vină” (România TV, 9.V); „colaborare la dezvoltarea de motoare” (B1 TV, 5.V); „fabrica de sticla” (B1 TV, 27.V); „Capșunile, la mare preț” (Pro TV, 31.V) – sau limbii franceze: „Elysee” (Digi 24, 3.V) – corect: *Élysée*; „Francois Hollande” (Digi 24, 4.V) – corect: *François Hollande*.

1.3. Scrierea cu *i*, *ii* sau *iii* pare să pună mai puține probleme; în această sesiune, a fost înregistrată o singură eroare gravă de acest tip: „nu cu **proști**” (România TV, 29.V) – corect: *prostii*.

1.4. Câteva cuvinte au fost scrise greșit, dintr-o interpretare incorectă a raportului cu pronunția – „Nebunia buzelor **voluptoase**” (Kanal D, 12.V) – corect: *voluptuoase*; „Cea mai mare **traznaie**” (Prima TV, 15.V) – corect *trășnaie* – sau din ignorarea normelor de scriere a anumitor compuse: „Filmul de **scurt metraj** a fost realizat de un jurnalist clujean” (Realitatea TV, 5.V) – corect: *scurtmetraj*; „Dintr-**o dată** am simțit miros puternic” (Pro TV, 26.V), „și apoi, **dintr-o dată**, a clacat” (Antena 1, 31.V) – corect: *dintr-odată*.

1.5. Folosirea cratimei pune, în continuare, destul de multe probleme. În unele cazuri, cratima lipsește din contexte în care este obligatorie: „**Primvicepreședintele** Forum Invest” (TVR 1, 3.V) – corect: *Prim-vicepreședintele*; „**Prima Doamnă** a Franței nu suportă atacurile politice și plânge frecvent” (Realitatea TV, 1.V) – corect: *Prima-doamnă*; „**primul ministru** desemnat” (Pro TV, 4.V); „**prim ministrul** României” (Antena 1, 17.V) – corect: *prim-ministrul*; „copilul **nou născut**” (Realitatea TV, 4.V) – corect: *nou-născut*; „**redactor șef**” (Realitatea TV, 20.V) – corect: *redactor-șef*; „**Azi noapte** cum ați dormit?” (Antena 1, 27.V) – corect: *azi-noapte*; „Liderul grupării este din **Piatra Neamț**” (Realitatea TV, 29.V) – corect: *Piatra-Neamț*; „**Cluj Napoca**” (B1 TV, 5.V) – corect: *Cluj-Napoca*. În alte cazuri, apare fără să fie necesară: „Își strigă **off-urile** și pe 1 mai!” (Kanal D, 1.V) – corect: *ofurile*; „nu are nicio legătură cu **Madrid-ul**” (Digi 24, 10.V) – corect: *Madridul*; „agenda summit-ului”, „summit-ul” (TVR INFO, 18.V) – corect: *summitului, summitul*; „O **mini-vacanță** de milioane” (Pro TV, 3.V) – corect: *minivacanță*; „Așa arată **orașul-plutitor**” (Kanal D, 24.V).

– corect: *orașul plutitor*; „Electoratul **de extremă-dreapta** nu a fost convins de niciunul dintre candidați” (Realitatea TV, 5.V) – corect: *extremă dreapta*.

2. Punctuație

2.1. În domeniul punctuației, cele mai multe greșeli privesc folosirea virgulei. Sunt frecvente, pe de-o parte, situațiile în care virgula, deși obligatorie conform normei, lipsește, iar pe de altă parte, contextele în care virgula este folosită greșit atunci când nu este necesară.

Virgula lipsește:

– în situații în care ar trebui să separe vocativele sau formulele de adresare: „Mi-a zis: Mă doare[] mami, mă doare!” (Kanal D, 23.V); „Magda[] ține-l [...]” (Pro TV, 3.V); „Vă este rău[] doamnă?” (Pro TV, 6.V); „Bună[] fetelor!” (Pro TV, 9.V); „Ce se întâmplă[] doctore?” (Pro TV, 26.V); „Sună la poliție[] honey!” (Antena 1, 8.V);

– în situațiile în care este necesară pentru a marca elipsa verbului (o altă soluție fiind folosirea liniei de pauză): „Formarea guvernului[] incertă” (TVR INFO, 8.V); „Ambasadorul sirian la București[] expulzat” (TVR INFO, 31.V); „Centralele[] la control” (Pro TV, 6.V); „Președintele[] la cumpărături” (Pro TV, 6.V); „Huidu[] trimis în judecată” (Antena 1, 14.V);

– înainte de conjuncțiile coordonatoare adversative (în special *dar*): „cresc salariile bugetarilor[] dar nu și cele ale celor care produc, angajații firmelor private” (OTV, 7.V);

„încă am văzut puțin[] dar mă surprinde” (Digi 24, 9.V); „Viața de hoț este scurtă[] dar frumoasă” (B1 TV, 20.V);

– după circumstanțiale izolate sintactic sau antepuse regentului: „Dacă aveți lumina de

semnalizare și pista libere[] am putea ateriza” (Antena 3, 12.V) – corect: *Dacă aveți lumina*

de semnalizare și (dacă) pista (e) liberă, am putea ateriza (exemplul conține și o greșeală de

sintaxă: acordul adjectivului trebuie făcut la singular, *liberă* caracterizând numai al doilea substantiv, *pista*); „Când nu o să mai proiecte[] am să mă retrag” (B1 TV, 25.V);

– între propoziții juxtapuse: „Vă spun eu[] o să explodeze prețul” (Pro TV, 9.V);

– după un adverb de afirmație sau de negație: „Da[] e prima!” (Pro TV, 24.V) –

corect: *Da, e prima!*;

– în situația în care ar trebui să izoleze o structură incidentă: „Dă-mi[] te rog, manșeta (...)” (Pro TV, 29.V) – corect: *Dă-mi, te rog, manșeta (...)*;

– în situația în care ar trebui să izoleze o apozitie: „E bine că viitorul Primar General, Horia Mocanu[] va lăsa metrourl gratis?” (OTV 16.V; în plus, în acest exemplu, titulatura *primar general* este scrisă, nejustificat, cu majuscule); „Fostul jucător al lui Dinamo, Florentin Petre[] s-a accidentat” (România TV, 2.V); „Președintele PNL, Crin Antonescu[] refuză taxa de solidaritate” (România TV, 31.V); „fostul șef al CNAS[] Lucian Duță[] a emis facturile” (TVR INFO, 8.V); „MINISTRUL CULTURII[] MIRCEA DIACONU[] A FOST CONVOCAT” (TVR INFO, 31.V) – corect: *MINISTRUL CULTURII, MIRCEA DIACONU, A FOST CONVOCAT*. De cele mai multe ori lipsește cea de-a doua virgulă care ar trebui să

încadreze apozitia

Virgula este folosită greșit:

– între subiect/grupul subiectului/propoziția subiectivă și regent/propoziția principală: „Azi, jaful USL-ului din 2008[,] a fost legalizat cu votul...” (OTV 8.V); „cuvintele rostite de președintele SUA despre [...] ale Poloniei[,] au afectat toți cetățenii” (România TV, 31.V); „...să minți în halul ăsta[,] înseamnă că...” (Kanal D, 3.V);

– pentru a izola un modificator denominativ: „rămășițele pământeste ale marelui sculptor[,] Constantin Brâncuși” (TVR INFO 14.V); „procesul fostului premier ucrainean[,] Iulia Timoșenko” (TVR INFO, 25.V); „Fostul ministru[,] Ioan Avram Mureșan, condamnat” (TVR INFO, 28.V);

– între verb și complementul direct: „apele revărsate au afectat[,] case, grădini și drumuri” (TVR INFO, 30.V);

– între locuțiunea conjuncțională concluzivă și restul enunțului: „Așa că[,] nu am ce să comentez” (Kanal D, 14.V).

2.2. Alte greșeli de punctuație sunt lipsa semnului exclamării – „Să trăiască Spania.” (Antena 1, 10.V) – corect: *Să trăiască Spania!* – și lipsa ghilimelelor: „DOSARUL [TROFEUL CALITĂȚII]”, „CONTROVERSE PRIVIND [TROFEUL CALITĂȚII]” (TVR INFO, 28.V) – corect: *DOSARUL „TROFEUL CALITĂȚII”, CONTROVERSE PRIVIND „TROFEUL CALITĂȚII”*. De asemenea, s-a constatat că unele posturi nu folosesc

consecvent ghilimelelor românești („”): „”A copiat cuvânt cu cuvânt”” (TVR INFO 9.V);

„”cu totul altceva”” (TVR INFO 9.V); „”Arena Națională”” (TVR INFO 9.V); „Poterăș, ”Luptătorul” de la sectorul 6” (B1 TV, 25.V); „Cei din vechea gardă cred că ”Secretarul de partid n-a murit”” (B1 TV, 25.V).

3. Pronunțare

3.1. Continuă să apară numeroase pronunțări greșite ale unor cuvinte uzuale, vechi sau neologice, sau a ale unor nume proprii străine: „vine omul de **servici** și dă cu...” (OTV, 7.V); „troleibuzul care ne duce la **servici**” (OTV, 7.V); „Tânăra era îmbrăcată de **servici**” (Realitatea TV, 26.V) – corect: *serviciu*; „**Trimeteți** întrebări” (TVR 1, 10.V); „Grafica a fost **trimeasă**” (TVR 1, 21.V) – corect: *trimiteteți, trimisă*; „vă **încurajem**” (OTV, 28.V) – corect: *încurajăm*; „prin încărcătura **uriaeș** pe care o aduc materialele” (B1 TV, 27.V) – corect: *uriaeșă*; „Eleva care a pulverizat spray [**șprei**] paralizant” (Kanal D, 24.V); „În acel moment, liceana a scos spray-ul [**șpreiul**] paralizant și l-a pulverizat în clasă” (Realitatea TV, 24.V); „Vorbim de plasturi, cremă, spray [**șprei**] sau gel” (Realitatea TV, 27.V); „spray-ul [**șpreiul**]” (TVR INFO, 24.V) – corect: [*sprei*]; „...care întrec în măreție Versailles-ul [*versailu*]...” (Kanal D, 12.V) – corect [*versaiul*]; „Cernobâl [**sernobâl**]” (OTV, 28.V) – corect: [*cernobâl*]; „...de la New Delhi [nju **dêli**]” (Prima TV, 12.V) – corect: [nju *dêli*].

3.2. Greșeala care constă în rostirea greșită a literei *x*, prin generalizarea pronunției [cs] în loc de [gz], este, în continuare, destul de frecventă: „Exemple [**ecsemple**] de bună practică” (TVR 1, 3.V); „Luați exemplu [**ecsempļu**]” (Kanal D, 20.V); „ești un exemplu [**ecsempļu**]”, „ești un exemplu [**ecsempļu**] viu de luptător cu această cruntă boală” (OTV, 8.V) – corect: [*egzemplu, egzemple*]; „pot exercita [**ecsercita**]” (Digi 24, 22.V) – corect [*egzercita*]; „riscul este aproape inexistent [**inecsistent**]” (Digi 24, 22.V) – corect: [*inegzistent*]; „în prag de examen [**ecsamen**] de maturitate” (Digi 24, 25.V) – corect: [*egzamen*]; „Începe să afle mai exact [**ecsact**] care este situația” (Prima TV, 13.V) – corect: [*egzact*]; „[**ecsecutare**]” (TVR INFO, 28.V) – corect: [*egzecutare*].

3.3. Formele verbului *a fi* care grafic încep cu *e* se rostesc corect cu [ie] la inițială, nu cu [e]. Acest tip de greșeală a apărut mai rar decât în etapele anterioare de monitorizare: „În timp ce erau [erau] în spatele gratiilor (TVR 1, 28.V); „este [**este**]” (TVR INFO, 11.V) – corect: [*ierau*], [*ieste*].

3.4. În schimb, rostirea greșită a numeralelor *șaptesprezece* și *optsprezece* este, în continuare, frecventă: „până la ora **șaptisprezece**...” (Prima TV, 7.V); „**șaptisprezece** [grade]” (Pro TV, 5.V); „**șaptăsprezece** consilieri” (TVR 1, 3.V); „Trebuie să plățiți nu mai puțin de **optisprezece** mii de euro” (Kanal D, 20.V); „Avea **optăsprezece** ani” (TVR 1, 2.V); „**optăsprezece** milioane de lei” (Digi 24, 3.V); „poziția a **optăsprezecea**” (Digi 24, 10.V).

3.5. Semnalăm și câteva greșeli de accentuare: „Asociația Ed^îtorilor din România” (TVR Cultural, 12.V); „președintele Uniunii ed^îtorilor” (Digi 24, 30.V) – corect: *edit^orilor*; „dimensiunea unei păsări col^îbri” (Digi 24, 22.V) – corect: *colibr^î*; „...luau scr^umbia și o duceau la București” (Kanal D, 24.V) – corect: *scrumbia*; „se^îf” (România TV, 29.V); „Banii cu care venise în Constanța au fost găsiți intacti în se^îf” (Realitatea TV, 29.V) – corect: *se^eif* (monosilabic); „la der^îbul cu CFR” (Pro TV, 5.V) – corect: *derbiul*; „Dana Olari^u” (România TV, 26.V) – corect: *Olariu*; „Kuweit [Ku-ve-^ît]” (Antena 1, 18.V) – corect: [Ku-ve^ît].

II. GRAMATICĂ

4. Morfologie

4.1. Forme greșite ale unor verbe

4.1.1. Formele hibride de indicativ imperfect *vroiam, vroia, vroiau* etc., în locul celor corecte, fără *-r-* în radical – *voiam, voia, voiau* etc. –, continuă să fie folosite la multe dintre posturile monitorizate: „satele în care **vroiam** să ajung” (RRA, 6.V); „cât **vroiam** eu” (OTV,

19.V); „**Vroiam** să vă spun că câștigătorul este din Bacău” (TVR 1, 3.V); „nu **vroia** să spună

ce a pățit” (Antena 1, 4.V); „Despre asta **vroiam** să vorbim în continuare” (Realitatea TV, 18.V); „...pentru că noi **vroiam** să mergem împreună...” (Kanal D, 16.V); „dacă **vroiai** să te răcorești” (Pro TV, 3.V); „**Vroiam** să te întreb” (Prima TV, 26.V).

4.1.2. Sporadic, se folosește forma greșită de conjunctiv *să aibe*, în locul celei corecte,

să aibă: „Emisiunea **să aibe** o durată mai mare” (TVR 1, 24.V); „...trebuie **să aibe**...” (Kanal D, 26.V); „ce trăsătură tre’ **să aibe** un sportiv” (B1 TV, 25.V).

4.1.3. Verbul *a trebui* are la indicativ prezent forma unică *trebuie*, deci formele *trebui* (pronunție neglijentă) și *trebuie* sunt greșite: „Grecia **trebui** să urmeze calea reformelor asumate” (OTV, 7.V); „**trebuie** eliminate” (OTV, 10.V).

4.1.4. Tendința de atragere a unor verbe cu infinitivul în *-ea* (*a plăcea, a scădea*) în

clasa verbelor cu infinitivul în *-e* (**a place, *a scade*) se manifestă și în această etapă de

monitorizare: „Ți-**ar place** să ai și tu așa ceva? Ți-**ar place**...?” – corect: *ți-ar plăcea*; „se **va**

scade” (TVR INFO, 11.V) – corect: *se va scădea*.

4.1.5. O greșeală încă frecventă este accentuarea pe sufix, în loc de radical, a verbelor de conjugarea a III-a, la imperativ, persoana a II-a plural, atunci când sunt urmate de clitice pronominale: „Credeți-mă...” (Digi 24, 5.V) – corect: *credeți-mă!*; „Spuneți-ne!” (Antena 1, 2.V); „spuneți-ne”(RRA, 14.V) – corect: *spuneți-ne!*.

4.1.6. Verbul *a se succeda*, de conjugarea I, este folosit greșit ca și cum ar fi de conjugarea a III-a – **a se succede*: „...care **se succed** după anumite legi...” (TVR Cultural, 7.V) – corect: *se succedă*.

4.1.7. Uneori, la indicativ mai-mult-ca-perfect, formele de plural sunt folosite fără secvența *-ră*: „Înarmați cu tot ceea ce **adunase**m” (TVR 1, 21.V) – corect: *adunaserăm*.

4.1.8. Verbele *a conversa*, *a risca*; *a concura* sunt folosite greșit ca verbe reflexive: „Mădălin, eu **mă risc**...” (Kanal D, 1.V) – corect: *risc*; „**Vă conversați** pe net” (Pro TV, 26.V) – corect: *conversați*; „domnul Iliescu **se concurează** cu ceilalți competitori” (OTV, 16.V) – corect: *domnul Iliescu concurează cu ceilalți competitori*.

4.2. Forme greșite ale unor substantive

4.2.1. Au fost înregistrate și în această etapă de monitorizare oscilații în folosirea desinențelor de feminin singular, genitiv-dativ, *-e* și *-i*: „la orele amiezei” (Pro TV, 5.V) – corect: *amiezii*; „Care a jucat rolul maicei starețe” (Realitatea TV, 28.V) – corect: *maicii*;

„ironia soartei” (TVR 1, 2.V) – corect: **sorții**. Desinența de plural a substantivului de genul

feminin *beregată* este *-e*. Forma de plural nu prezintă alternanțe vocalice / consonantice: „să

se ia de **beregăți** cu o lume întreagă” (OTV, 7.V) – corect: **beregate**.

4.2.2. Se manifestă în continuare concurența între desinențele de neutru plural *-e* și *-*

uri: „de la 3 plagiaturi până la 7” (Antena 3, 11.V) – corect: *plagate*; „raporturile de evaluare” (TVR 1, 14.V) – corect: *rapoartele*; „cele mai negre coșmare” (Pro TV, 15.V) –

corect: *coșmanuri*.

4.2.3. Atrag atenția alte câteva plurale greșite. Substantivul *minge* are la plural

desinența *-i*. Forma de plural nearticulat este *mingi*, nu *mingii*: „Face o reclamă cu **mingii** și

tobe” (Prima TV, 30.V). Substantivul *francez* are la plural forma *francezi*, nu *franțuji*:

„franțujii” (OTV, 7.V).

4.2.4. În cazul numelor proprii compuse, mărcile de caz se atașează la primul element al compusului, nu la cel de-al doilea, ca în situațiile de mai jos: „Este rândul **Ana-Mariei**” (Prima TV, 13.V); „Sunt cele ale **Ana-Mariei**” (Prima TV, 13.V) – corect: *Anei-Maria*.

4.2.5. Exprimarea dativului cu prepoziția *la*, în locul exprimării flexionare, este încă destul de răspândită și afectează atât substantivele, cât și pronumele sau adjectivele pronominale: „ce le-a dat **la** **ăștia** prin minte, **la** **români** (B1 TV, 5.V) – corect: *ăștora; românilor*; „Salutare **la** **toată** lumea!” (TVR 1, 3.V) – corect: (*salutare*) *tuturor!*

4.2.6. Substantivul *nou-născut* se articulează pe al doilea element, adjectivul *născut*, nu pe primul (adverbul *nou*): „Tatăl copilului vine rar să-și vadă **noul născut**” (TVR 1, 28.V) – corect: *Tatăl copilului vine rar să-și vadă nou-născutul*.

4.2.7. Substantivul de genul masculin *domn* are la vocativ desinența *-ule*: „Da, **domnul**, bine ați revenit!” (Pro TV, 16.V); „Ați mai fost la noi, **domnul?**” (Pro TV, 31.V) – corect: *domnule*.

4.3. Forme greșite ale unor adjective

4.3.1. Am înregistrat și în această etapă de monitorizare forma greșită de genitiv-dativ

dragelor. Adjectivul *drag* are trei forme: *drag* (m. n. sg.), *dragă* (f. sg.), *dragi* (m. n. f. pl.) – articulat *dragile*: „Așa că **dragele** mele colege...” (Kanal D, 16.V) – corect: *dragile*; „Vă încurajăm, **dragelor**, să purtați...” (Kanal D, 19.V) – corect: *dragilor*.

4.3. Forme greșite ale unor adverbe

Este răspândită este înlocuirea formelor adverbiale *maximum* și *minimum* cu cele ale adjectivelor corespondente, *maxim* și *minim*: „**maxim** 300 de parlamentari” (OTV, 8.V); „**minim** două limbi străine” (Antena 1, 12.V). Forma *maxim* este folosită greșit și în locuțiunea adverbială **la maxim*, în loc de *la maximum*: „Strălucire **la maxim**” (Kanal D, 12.V); „cu muzica dată **la maxim**” (Antena 1, 2.V); „Accidentul petrecut joi a testat **la**

maxim capacitatea de intervenție a pompierilor” (Antena 3, 12.V); „ne vom încorda mușchii

la maxim” (Pro TV, 4.V); „Să vă bucurați **la maxim**” (Pro TV, 4.V).

5. Greșeli de sintaxă

5.1. Greșeli de utilizare a prepozițiilor

5.1.1. Și în această etapă de monitorizare, am înregistrat o serie de greșeli de utilizare a prepozițiilor:

- „Vreau să pornim pentru început din afirmația pe care Președintele Băsescu a făcut-o” (Antena 3, 6.V) – corect: *Vreau să pornim de la afirmația / să vorbim pentru început despre afirmația pe care Președintele Băsescu a făcut-o*;

- „Și vă întreb cu toții” (Antena 3, 6.V) – corect: *Și vă întreb pe toți*;

- „mai puțin de 24 de ore ne mai despart până la marea finală” (TVR Info, 8.V) – corect: *mai puțin de 24 de ore ne mai despart de marea finală / mai sunt mai puțin de 24 de ore până la marea finală*;

- „despre acest subiect vă aștept imediat la dezbaterea orei” (TVR Info, 11.V) – corect: *despre acest subiect vom discuta imediat la dezbaterea orei / cu acest subiect vă aștept imediat*;

- „integrarea Ucrainei la Uniunea Europeană” (TVR Info, 24.V) – corect: *integrarea Ucrainei în Uniunea Europeană*.

5.1.2. Ca în etapele precedente, am înregistrat frecvent locuțiunea prepozițională *din punct de vedere* cu utilizare invariabilă. Conform normelor gramaticale actuale, dacă aceasta este urmată de un substantiv în genitiv, substantivul *punct* trebuie să fie articulat (*din punctul de vedere*):

- „L-am văzut pe Victor Ponta maturizat și **din punct de vedere** al mesajului” (Antena 3, 7.V) – corect: *L-am văzut pe Victor Ponta maturizat și **din punctul de vedere** al mesajului*;
- „Avem și noi un weekend destul de bun **din punct de vedere** al vremii” (Antena 3, 12.V) – corect: *Avem și noi un weekend destul de bun **din punctul de vedere** al vremii*;
- „**Din punct de vedere** al discursului electoral” (Realitatea TV, 10.V) – corect: ***Din punctul de vedere** al discursului electoral*;
- „să vedem cum a fost **din punct de vedere** al organizării” (Digi 24, 9.V) – corect: *să vedem cum a fost **din punctul de vedere** al organizării*;
- „**din punct de vedere** al spectacolului” (Digi 24, 9.V) – corect: ***din punctul de vedere** al spectacolului*;
- „**din punct de vedere** al inundațiilor” (România TV, 29.V) – corect: ***din punctul de vedere** al inundațiilor*;
- „România este pe primul loc **din punct de vedere** al bolilor...” (Kanal D, 17.V) – corect: *România este pe primul loc **din punctul de vedere** al bolilor...*;
- „**din punct de vedere** al celulelor” (Pro TV, 4.V) – corect: ***din punctul de vedere** al celulelor*.

5.1.3. De asemenea, continuă să fie frecventă absența prepoziției *de* după numerale:

- „Guvernul a obținut peste 270 voturi” (Antena 3, 7.V) – corect: *Guvernul a obținut peste 270 **de** voturi*;
- „Tobă: În acest moment în evidența Poliției sunt cinci mii urmăriți” (Antena 3, 18.V) – corect: *Tobă: În acest moment în evidența Poliției sunt cinci mii **de** urmăriți*;
- „850 milioane lei” (Digi 24, 9.V) – corect: *850 **de** milioane **de** lei*;
- „31 intersecții monitorizate video pentru finală” (OTV, 8.V) – corect: *31 **de** intersecții monitorizate video pentru finală*.

5.1.4. Foarte frecventă în această etapă de monitorizare este utilizarea *și*-ului „parazitar” după prepoziția calității *ca*. Apariția sa, greșită, s-a explicat prin evitarea cacofoniei („ca coleg...”), dar s-a extins și la substantive care încep cu altă literă decât „c”:

- „Exact ce stabilesc acum **ca și** gust...” (Digi 24, 5.V) – corect: *Exact ce stabilesc acum **ca** gust...*;
- „**ca și** mod de a se preocupa de acest aspect” (Prima TV, 17.V) – corect: ***ca** mod de a se preocupa de acest aspect*;
- „**ca și** o concluzie” (OTV, 6.V) – corect: ***ca** o concluzie*;
- „OTV-ul era destul de mic **ca și** audiență” (OTV, 19.V) – corect: *OTV-ul era destul de mic **ca** audiență*;
- „de cel care lucrează practic **ca și** medic” (OTV, 28.V) – corect: *de cel care lucrează practic **ca** medic*;
- „...care i s-ar fi convenit **ca și** femeie însărcinată” (România TV, 20.V) – corect: *...care i s-ar fi convenit **ca** femeie însărcinată*;
- „pentru a se prezenta el **ca și** șef de stat la această reuniune” (România TV, 29.V) – corect: *pentru a se prezenta el **ca** șef de stat la această reuniune*;
- „Tu, **ca și partener**, nu ești foarte mândră?” (Kanal D, 5.V) – corect: *Tu, **ca parteneră**, nu ești foarte mândră?*;

- „Sunt foarte interesanți **ca și** atitudine...” (Kanal D, 16.V) – corect: *Sunt foarte interesanți ca atitudine...*;
- „Ție, **ca și** soț, îți pică bine” (Kanal D, 16.V) – corect: *Ție, ca soț, îți pică bine*;
- „A fost extrem de aglomerată **ca și** timp...” (Kanal D, 30.V) – corect: *A fost extrem de aglomerată ca timp*;
- „Eu, **ca și** caricaturist, cred că misiunea mea...” (TVR Cultural, 16.V) – corect: *În calitate de caricaturist, cred că misiunea mea...*;
- „ai iubit-o doar **ca și** cântăreață?” (B1 TV, 19.V) – corect: *ai iubit-o doar pentru calitatea ei de cântăreață?*;
- „Eu venind la tine **ca și** telespectator” (Prima TV, 30.V) – corect: *Eu venind la tine ca telespectator*.

5.1.5. Continuă să fie destul de frecventă și utilizarea excesivă a prepoziției *pe*:

- „companiile care sunt **pe** pierdere” (Realitatea TV, 5.V) – corect: *companiile care sunt în pierdere*;
- „Deocamdată, atât **pe** acest subiect” (Prima TV, 12.V) – corect: *Deocamdată, atât despre / în legătură cu acest subiect*;
- „A tot rulat **pe** televiziuni” (TVR 1, 21.V) – corect: *A tot rulat la televiziuni*;
- „reușește să cucerească **pe** fiecare sezon tot mai mulți adepți” (TVR Info, 15.V) – corect: *reușește să cucerească în fiecare sezon tot mai mulți adepți*;
- „Cu cine seamănă fetița? **Pe** mama și **pe** tata?”; „Fetițele seamănă mai mult **pe** tată decât **pe** mamă” (Prima TV, 26.V) – corect: *Cu cine seamănă fetița? Cu mama și cu tata?; Fetițele seamănă mai mult cu tata decât cu mama*.

5.2. Greșeli de utilizare a complementului direct realizat prin pronume relativ (*care* în loc de *pe care*)

Și în această etapă de monitorizare, utilizarea fără prepoziția *pe* a complementului direct realizat prin pronume relativ (*care* în loc de *pe care*) a fost destul de frecventă:

- „distrugerile **care** le-ați văzut Duminică” (OTV, 10.V) – corect: *distrugerile pe care le-ați văzut duminică*;
- „platanii **care** i-a scos zilele trecute” (OTV, 22.V) – corect: *platanii pe care i-a scos zilele trecute*;
- „măsurile **care** urmează să le ia” (România TV, 7.V) – corect: *măsurile pe care urmează să le ia*;
- „...de la respectul **care**-l arată turiștilor...” (Kanal D, 5.V) – corect: *...de la respectul pe care-l arată turiștilor...*;
- „mulți pacienți **care**-i aveți” (B1 TV, 13.V) – corect: *mulți pacienți pe care-i aveți*;
- „un alt aspect **care** voiam să-l discutăm” (TVR 1, 10.V) – corect: *un alt aspect pe care voiam să-l discutăm*;
- „economii **care** le-ar face” (TVR 1, 14.V) – corect: *economiile pe care le-ar face*;
- „formulă ... **care** o propuneți” (TVR 1, 14.V) – corect: *formulă ... pe care o propuneți*.

5.3. Dezacordul

Și în această etapă am întâlnit frecvent dezacorduri, de diverse tipuri.

5.3.1. Dezacordul dintre predicat și subiect

Contextele cu dezacord între predicat și subiect sunt destul de variate. Acestea pot implica un subiect multiplu, un subiect postpus verbului-predicat, o structură copulativă, un pronume relativ cu antecedent nominal, „atras” în sfera acordului de un pronume de persoana I sau a II-a sau un nominal-subiect cu valoare semantică de colectiv:

- „de vină **este** leul slab și cotațiile ridicate la carburanți” (TVR Info, 4.V) – corect: *de vină sunt leul slab și cotațiile ridicate la carburanți*;
- „le-**a** apărut pete albe” (OTV, 30.V) – corect: *le-au apărut pete albe*;
- „**Salariile** care acum sunt aduse, vezi Doamne, la nivelul din 2012 **este** o șpagă electorală” (OTV, 7.V) – corect: *Salariile care acum sunt aduse, vezi Doamne, la nivelul din 2012 sunt o șpagă electorală*;
- „Eu sunt printre puținii oameni care **am spus** că...” (OTV, 7.V) – corect: *Eu sunt printre puținii oameni care au spus că...*;
- „Ești un tânăr care probabil **ai** un cerc de prieteni” (OTV, 31.V) – corect: *Ești un tânăr care probabil are un cerc de prieteni*;
- „lumea mă-**ntrebau**” (OTV, 11.V) – corect: *lumea mă-ntreba*;
- „și pentru curajul pe care l-**au avut** această instanță de judecată” (OTV, 11.V) – corect: *și pentru curajul pe care l-a avut această instanță de judecată*;
- „PDL va vota contra ... după ce **au** văzut ...” (TVR Info, 2.V) – corect: *PDL va vota contra ... după ce a văzut ...*;
- „o familie care **au denunțat** corupția” (OTV, 19.V) – corect: *o familie care a denunțat corupția*.

5.3.2. Dezacordul adjectivelor

Destul de frecvent am înregistrat dezacordul adjectivelor participiale:

- „...ca în cazul legii de creștere a salariilor profesorilor cu 50% **dată** tot în 2008” (OTV, 8.V) – corect: *...ca în cazul legii de creștere a salariilor profesorilor cu 50%, date tot în 2008*;
 - „necesitatea utilizării **exclusivă** a canalelor” (RRA, 25.V) – corect: *necesitatea utilizării exclusive a canalelor*;
 - „rebeliunea adolescenței prost-**înțeleasă**” (B1 TV, 20.V) – corect: *rebeliunea adolescenței prost-înțelese*;
 - „acestei minciuni **propagată** la scară europeană” (TVR 1, 14.V) – corect: *acestei minciuni propagate la scară europeană*;
 - „de când e managerul echipei **patronată** de Ahmetov” (TVR Info, 11.V) – corect: *de când e managerul echipei patronate de Ahmetov*;
 - „în fața vilei **aflată** în litigiu” (Antena 1, 25.V) – corect: *în fața vilei aflate în litigiu*.
- Dezacordul adjectivelor propriu-zise este rar, accidental:
- „Dacă aveți lumina de semnalizare și pista **libere** am putea ateriza” (Antena 3, 12.V) – corect: *Dacă aveți lumina de semnalizare și (dacă) pista (e) liberă, am putea ateriza*;
 - „800 de metri **liberi**” (TVR Info, 25.V) – corect: *800 de metri liber*.

5.3.3. Dezacordul pronumelui semiindependent *al*

Acest tip de greșeală este destul de frecvent și în această etapă de monitorizare:

- „Domnul în cauză a fost și membru **a** altei guvernări mondiale” (Realitatea TV, 13.V) – corect: *Domnul în cauză a fost și membru al altei guvernări mondiale*;
- „...gradul de civilizație **al** unui oraș...” (Kanal D, 5.V) – corect: *...gradul de civilizație a unui oraș...*;

- „Luați modelul Loredanei Chivu și **a** fetelor...” (Kanal D, 19.V) – corect: *Luați modelul Loredanei Chivu și **al** fetelor...*;
- „devenind victime ale birocrăției și **a** unei legislații neclare” (B1 TV, 13.V) – corect: *devenind victime ale birocrăției și **ale** unei legislații neclare*;
- „Atât din partea publicului..., cât și **al** presei germane” (Prima TV, 19.V) – corect: *Atât din partea publicului..., cât și **a** presei germane*;
- „Standardele de management **ale** calității” (TVR 1, 10.V) – corect: *Standardele de management **al** calității*;
- „bazele de date **ale** 29 de unități publice” (TVR Info, 29.V) – corect: *bazele de date **a** 29 de unități publice*;
- „proiectul de îndiguire **al** Oltului” (TVR Info, 31.V) – corect: *proiectul de îndiguire **a** Oltului*.

5.3.4. Alte dezacorduri

Spre deosebire de alte etape, în luna mai 2012 am înregistrat rar dezacordul pronumelui *care*, dezacordul adjectivului numeral, dezacordul pronumelui semiindependent *cel*:

- „În plină criză care lovește Uniunea Europeană, al **căru**i viitor este din ce în ce mai incert” (Realitatea TV, 13.V) – corect: *În plină criză care lovește Uniunea Europeană, al **cărei** viitor este din ce în ce mai incert*;
- „s-au înregistrat douăzeci și **unu** de replici” (Kanal D, 21.V) – corect: *s-au înregistrat douăzeci și **una** de replici*;
- „...prin prisma dirijorilor și a soliștilor săi **cei mai importanți...**” (TVR Cultural, 30.V) – corect: *...prin prisma dirijorilor și a soliștilor săi **celor mai importanți...** sau ...prin prisma **celor mai importanți** dirijori și soliști ai săi ...*;
- „printre proiectele aflate în discuție pe ordinea de zi se află și **cea** privind modificarea Codului Fiscal” (TVR Info, 30.V) – corect: *printre proiectele aflate în discuție pe ordinea de zi se află și **cel** privind modificarea Codului Fiscal*.

Destul de rar este și dezacordul pronumelor utilizate anaforic, care ar trebui să se acorde cu antecedentul lor:

- „femei ca Jenica, femei care luptă pentru copiii și nepoții **ei**” (OTV, 25.V) – corect: *femei ca Jenica, femei care luptă pentru copiii și nepoții **lor***;
- „Televiziunea Alfa, televiziunea Beta [...] îi **duce** pe proști **unde vor ele**” (OTV, 7.V) – corect: *Televiziunea Alfa, televiziunea Beta [...] îi **duc** pe proști **unde vor ele***.

5.4. Exprimarea orei și a datei

Greșelile de exprimare a orei și a datei, implicând un numeral utilizat invariabil, au fost mult mai puțin frecvente în această etapă de monitorizare:

- „Până înspre ora **doisprezece**” (Realitatea TV, 23.V) – corect: *Până înspre ora **douăsprezece***;
- „pe **douăzeci și doi** mai” (Realitatea TV, 29.V; Digi 24, 30.V) – corect: *pe **douăzeci și două** mai*;
- „douăzeci și **doi** aprilie” (Digi 24, 30.V) – corect: *douăzeci și **două** aprilie*.

5.5. Nemarcarea relațiilor sintactice

Am înregistrat și în această etapă de monitorizare titluri și subtitluri redactate în stil telegrafic, fără marcarea unor relații sintactice. Înțelegând nevoia de exprimare succintă pe

care o impun contextele de acest tip, recomandăm totuși să se evite, pe cât este posibil, înșiruirile de cuvinte fără marcarea relațiilor sintactice dintre ele, întrucât acestea contrastează puternic cu structurile firești ale limbii române:

- „discuție piloți” (Antena 3, 12.V) – corect: *discuție între piloți*;
- „selecționar România” (Digi 24, 15.V) – corect: *Selecționerul României*;
- „reprezentant Comunitatea românilor din Italia” (România TV, 20.V) – corect: *reprezentantul Comunității românilor din Italia*;
- „patron Rapid” (Pro TV, 4.V) – corect: *patron al Rapidului sau patronul Rapidului*;
- „antrenor Șahtior” (Pro TV, 16.V) – corect: *antrenor al echipei Șahtior*;
- „director piață” (Pro TV, 24.V) – corect: *director de piață / director al pieței*;
- „antrenor Pandurii Tg Jiu” (TVR 1, 14.V) – corect: *antrenor al echipei Pandurii Tg.-Jiu*;
- „producător legume” (Antena 1, 26.V) – corect: *producător de legume*.

5.6. Conectorii

Unele greșeli afectează perechile corelative:

- „Trebuie să obțină acordul personal al **primului-ministru, fie** al consiliului local sau județean de care țin” (Antena 3, 24.V) – corect: *Trebuie să obțină acordul personal al prim-ministrului sau al consiliului local sau județean de care țin*;
 - „un produs care poate fi luat **atât** de copii, de tineri, de oameni în vârstă” (OTV, 28.V) – corect: *un produs care poate fi luat atât de copii, de tineri, cât și de oameni în vârstă*;
 - „**atât** în Capitală, **cât** în majoritatea localităților din sud” (Antena 1, 10.V) – corect: *atât în Capitală, cât și în majoritatea localităților din sud*;
 - „emoțiile pe care ni le-au oferit fetele, emoții **atât** în timpul exercițiilor lor, **dar și** în timpul intonării imnului” (Antena 1, 14.V) – corect: *emoțiile pe care ni le-au oferit fetele, emoții atât în timpul exercițiilor lor, cât și în timpul intonării imnului*.
- Am întâlnit, nu frecvent, și utilizarea conectorului *ca să* în loc de *să*:
- „Vom avea grijă **ca să știți**” (Realitatea TV, 10.V) – corect: *Vom avea grijă să știți*;
 - „e normal **ca să** avem astfel de piese” (RRA, 6.V) – corect: *e normal să avem astfel de piese*.

5.7. Anacolutul

Anacolutul reprezintă o greșală destul de frecventă, ceea ce este explicabil prin faptul că multe emisiuni monitorizate sunt talk-show-uri, iar moderatorii nu au un text scris dinainte, afișat pe prompter:

- „sunt 100 de inși **care**, atenție, **niciunul dintre ei** nu e om politic” (OTV, 4.V) – corect: *sunt 100 de inși dintre care, atenție, niciunul nu e om politic*;
- „orice om **care** nu-i curg bale din gură de idiot” (OTV, 7.V) – corect gramatical: *orice om căruia nu-i curg bale din gură de idiot*;
- „nu are voie **nimeni** să intre **care a băut alcool**” (România TV, 17.V) – corect: *nu are voie să intre nicio persoană care a băut alcool*;
- „**majoritatea** nu le place să meargă la stomatolog” (B1 TV, 13.V) – corect: *majorității oamenilor nu le place să meargă la stomatolog*;
- „un pacient **care** știu eu, **în care** implantul a perforat” (B1 TV, 13.V) – corect: *un pacient despre care știu eu, căruia implantul i-a perforat*.

5.8. Alte greșeli sintactice

Înregistrăm aici o serie de greșeli sintactice care nu se încadrează în categoriile descrise mai sus. Unele dintre ele sunt foarte frecvente (cum ar fi omiterea lui *al* în sintagmele coordonate), altele sunt accidentale (de ex., *robotul al...*):

- „vizita Prințului Charles și soției sale” (Digi 24, 22.V) – corect: *vizita Prințului Charles și a soției sale*;

- „Nu **mai o** da cotită” (Prima TV, 26.V) – corect: *Nu o mai da cotită*;

- „...decăderea **încet**, dar **sigură**, a stațiunii...” (Kanal D, 5.V) – corect: *...decăderea încetă/lentă, dar sigură, a stațiunii...*;

- „dacă și la acest sfârșit de săptămână va fi **un același** succes” (România TV, 26.V) – corect: *dacă și la acest sfârșit de săptămână va fi același succes*;

- „se situează la distanțe foarte mari **de către** producătorii de legume” (România TV, 30.V) – corect: *se situează la distanțe foarte mari de producătorii de legume*;

- „cum a reușit robotul **al** unor români...” (Prima TV, 2.V) – corect: *cum a reușit robotul unor români...*;

- „Te gândești la tenis mai mult **ca și înainte**” (Prima TV, 19.V) – corect: *Te gândești la tenis mai mult ca înainte*.

III. LEXIC, SEMANTICĂ, STILISTICĂ

6. Greșeli de lexic și de semantică

6.1. Pleonasmul

Pleonasmul, greșeala rezultând din asocierea unor cuvinte care au sens apropiat, a fost întâlnită și în această perioadă de monitorizare. Exemplele următoare sunt grăitoare:

- „Vreau să **pornim pentru început din afirmația** pe care Președintele Băsescu a făcut-o”

(Antena 3, 6.V) – corect: *Vreau să pornim de la afirmația / să vorbim pentru început despre*

afirmația pe care Președintele Băsescu a făcut-o;

- „De altfel, a și spus **încă o dată în plus**” (Antena 3, 6.V) – corect: *De altfel, a și spus încă*

o dată / a spus o dată în plus;

- „Există și **un quantum al acestei sume?**” (Antena 3, 11.V) – corect: *La cât se ridică*

această sumă?;

- „Poate e posibil să apară și grindina” (Antena 3, 12.V) – corect: **Poate apărea și grindina /**

E posibil să apară și grindina;

- „temperaturi de-a dreptul foarte generoase” (Antena 3, 12.V) – corect: *temperaturi de-a dreptul generoase / foarte generoase;*
 - „Chiar Hillary Clinton însăși a spus...” (Kanal D, 14.V) – corect: **Chiar Hillary Clinton a spus... / Hillary Clinton însăși a spus...;**
 - „Și ne distrăm ca-n marile metropole ale lumii” (Kanal D, 26.V) – corect: *Și ne distrăm ca-n marile orașe ale lumii / metropolele lumii;*
 - „mult inferior din punct de vedere calitativ” (Kanal D, 12.V) – corect: **inferior din punct de vedere calitativ;**
- „Care-și aduce un important aport de imagine” (Prima TV, 19.V) – corect: *Care-și*

îmbunătățește imaginea;

- „Cartea pe care tocmai am scos-o de curând” (Prima TV, 26.V) – corect: *Cartea pe care tocmai am scos-o / Cartea pe care am scos-o de curând;*
- „Subiectele din presa vremii sunt actuale și astăzi” (TVR Cultural, 14.V) – corect: *Subiectele din presa vremii sunt actuale / valabile și astăzi;*
- „microbist de fotbal” (TVR INFO, 9.V) – corect: *microbist / fan al fotbalului;*
- „drept pentru care urmează întrebarea: ce salariu ai?” (Pro TV, 31.V) – corect: **drept care urmează întrebarea: ce salariu ai?;**
- „a reușit să construiască propriile sale avioane” (Antena 1, 12.V) – recomandat: „a reușit să construiască propriile avioane”;
- „propria ta afacere” (Pro TV, 31.V) – recomandat: „propria afacere / afacerea ta”;
- „că țara noastră rămâne în continuare un rezervor nesecat de resurse” (Prima TV, 2.V) – recomandat: *că țara noastră rămâne / continuă să fie un rezervor nesecat de resurse;*
- „nu se știe cum va evolua mai departe” (Pro TV, 4.V) – recomandat: *nu se știe cum va evolua;*
- „La aniversarea primului an” (Prima TV, 26.V) – corect: *La prima aniversare;*
- „...a aniversării a 100 de ani de la nașterea marelui compozitor” (TVR Cultural, 10.V) – recomandat: *...a împlinirii a 100 de ani de la nașterea marelui compozitor;*
- „Cu prilejul aniversării a 60 de ani” (TVR Cultural, 15.V) – recomandat: *Cu prilejul împlinirii a 60 de ani.*

6.2. Folosirea greșită sau „inutilă” a unui cuvânt în locul altuia

6.2.1. Necunoașterea formei cuvintelor

Și de data aceasta am întâlnit forma greșită *președenție*, în loc de *președinție* (pentru că acest substantiv este derivat de la substantivul *președinte* cu sufixul *-ie*):

- „cu excepția instituțiilor importante precum **Președenția**, Guvernul...” (Antena 3, 24.V) –

corect: *cu excepția instituțiilor importante precum **Președinția**, Guvernul...*;

- „la **președenția** Consiliului Județean Bacău” (RRA, 14.V) – corect: *la **președinția***

Consiliului Județean Bacău

- „Mare **à la grec**” (Kanal D, 5.V) – corect: *Mare **à la grecque***;
- „Întâmpinați cu **pancarde**” (Kanal D, 26.V) – corect: *Întâmpinați cu **pancarte***;
- „Nu se face să **desconspiri**” (Prima TV, 26.V) – corect: *Nu se face să **deconspiri***.

6.2.2. Modificarea structurii unor construcții fixate

Construcțiile fixate în limbă apar uneori modificate din cauza suprapunerii mentale peste alte construcții asemănătoare ca formă sau/și ca sens. Astfel de construcții au rezultat în formulările:

- „Petrecerea **nu este nici pe departe de a se fi încheiat**” (Digi 24, 9.V) – corect: *Petrecerea **este departe de a se fi încheiat / Petrecerea nu s-a încheiat nici pe departe***;
- „Bărbatul a aruncat cu tot ce i-a **căzut la îndemână**” (Realitatea TV, 6.V) – corect: *Bărbatul a aruncat cu tot ce i-a **căzut în mână / avea la îndemână***;
- „în cadrul acestei întâlniri, care **a luat final**, de altfel” (România TV, 27.V) – corect: *în cadrul acestei întâlniri, care **a luat sfârșit**, de altfel*.

6.2.3. Cuvinte neadecvate semantic (de cele mai multe ori, mai „nobile”)

Din dorința de a exprima mai elegant, au fost alese uneori cuvinte mai „nobile” în locul celor obișnuite. Din această dorință au rezultat și unele inadvertențe contextuale. Exemplele următoare ilustrează cele spuse:

- „toți cei o sută de copii **au servit** aceeași mâncare” (Pro TV, 23.V) – corect: *toți cei o sută de copii **au mâncat** aceeași mâncare*;
- „Finala Europa League **a debutat** cu o gafă de proporții” (Antena 1, 10.V) – recomandat: *Finala Europa League **a început** cu o gafă de proporții*;
- „fiesta spaniolă care **va debuta** la ora 20” (B1 TV, 8.V) – recomandat: *fiesta spaniolă care **va începe** la ora 20*;

- „felul în care **debutează** sezonul” (Prima TV, 12.V) – recomandat: *felul în care începe sezonul*;
- „procesul a **debutat** la ora 9.00” (Pro TV, 30.V) – recomandat: *procesul a început la ora 9.00*;
- „Manifestarea a **debutat** astăzi” (TVR Cultural, 28.V) – recomandat: *Manifestarea a început astăzi*;

● „În **debutul** discuției cu presa...” (Digi 24, 3.V) – recomandat: *La începutul discuției...*;

● „Mai sunt câteva zile până la **debutul sezonului estival**” (Digi 24, 29.V) – recomandat: *Mai sunt câteva zile până la începutul sezonului estival/ până când începe sezonul estival*;

● „Seceta **s-a amplificat**” (Digi 24, 9.V) – recomandat: *Seceta s-a agravat*;

● „Raportul a fost **finalizat** în această dimineață” (Digi 24, 16.V) – recomandat: *Raportul a*

fost încheiat/terminat în această dimineață;

● „Le-a **reiterat** dorința Guvernului României” (Digi 24, 22.V) – recomandat: *Le-a*

expus/prezentat/transmis din nou dorința Guvernului României;

● „Cine nu **iubește** cartofii prăjiți, chipsurile sau delicioasele prăjituri?” (Antena 1, 14.V) – recomandat: *Cui nu-i plac cartofii prăjiți, chipsurile sau delicioasele prăjituri?*;

● „Răducu Mazăre **iubește** viteza” (Antena 1, 17.V) – recomandat: *Lui Răducu Mazăre îi place viteza*;

● „N-a **excelat** în a promite foarte mult” (Antena 3, 7.V) – corect: *N-a promis foarte mult / Nu s-a hazardat să promită foarte mult*;

● „**depun** pasiune, **depun** răbdare” (OTV, 31.V) – corect: *pun pasiune, manifest răbdare*.

6.2.4. Utilizarea englezismelor și a calcurilor după engleză

Uneori au fost utilizate în locul cuvintelor și al expresiilor din română corespondente din limba engleză:

● Această putere a **făcut vreun deal** cu Băsescu? (Antena 3, 7.V) – corect: *Această putere a*

făcut vreo înțelegere cu Băsescu?;

- „**Never** să găsești ceva” (OTV, 21.V) – corect: *Niciodată să nu găsești ceva / Niciodată [nu se întâmplă] să găsești ceva;*
- „separă profesioniștii de cei care **aplică** peste tot” (Prima TV, 12.V) – corect: *separă profesioniștii de cei care își depun CV-ul / se înscriu peste tot;*
- „Se creează **expectanță**” (Prima TV, 19.V) – corect: *Se creează așteptări.*

6.2.5. Greșeli de neadecvare contextuală fără intenție, accidentală; atracții semantice, diverse confuzii, lipsa de inspirație etc.

În această categorie intră greșelile care apar în exemplele:

- „având o relație **libertină**, bazată mai mult pe prietenie” (B1 TV, 19.V) – corect: *având o relație mai liberă, bazată mai mult pe prietenie;*
- „numărul căpușelor s-a înmulțit” (Digi 24, 22.V) – corect: *numărul căpușelor a crescut / s-a mărit; căpușele s-au înmulțit;*
- „chiar dacă autoritățile **deratizează** spațiile verzi” [în știre, este vorba despre problema căpușelor] (Prima TV, 3.V) – corect: *chiar dacă autoritățile fac dezinfecție în spațiile verzi;*
- „Democrația asta **costă scump**” (Prima TV, 30.V) – corect: *Democrația asta costă mult;*
- „Încep să mă clarific un pic” (Pro TV, 31.V) – corect: *Încep să înțeleg / să mă lămuresc un pic;*
- „au ajuns la spital în urma unei **altercații** între familii de romi” (România TV, 5.V) – corect: *au ajuns la spital în urma unei bătăi între familii de romi;*
- „Șerban Ionescu **trage consecințele** faptului că a fost mușcat de o căpușă” (România TV, 21.V) – corect: *Șerban Ionescu suportă consecințele faptului că a fost mușcat de o căpușă;*
- „cinci angajați sunt **suspecți** că și-au însușit banii unei firme” (TVR INFO, 31.V) – corect: *cinci angajați sunt suspectați că și-au însușit banii unei firme;*
- „Și-au exprimat **dorința** că, pe timpul verii, de multe ori când e secetă, n-au apă” (TVR 1,

24.V) – corect: *și-au exprimat supărarea că, pe timpul verii, de multe ori când e secetă, n-au*

apă.

6.2.6. Greșeli constând în asocieri de cuvinte care implică raporturi logice nefirești

- „Aflat încă într-o **perpetuă desfășurare, habar nu am cât**” (Antena 3, 11.V) – corect:

Aflat într-o perpetuă desfășurare;

- „Avem **mai puțin de-un minuțel, două minutele aproape**” (TVR 1, 24.V) – corect: *Mai*

avem aproape două minute.

6.2.7. Alte greșeli semantice

Adjectivul *minor* nu are grade de comparație: „**cel mai minor** incident” (TVR INFO,

9.V) – corect: **cel mai nesemnificativ** incident.

6.3. Repetiții

Într-o exprimare îngrijită, se recomandă evitarea repetițiilor lexicale. Acestea ar fi trebuit evitate și în exemplele:

- „Au cerut **de urgență** aterizarea **de urgență**” (Antena 3, 12.V) – recomandat: *Au cerut*

aterizarea de urgență;

- „**urmează** în cele din **urmă** să se asfalteze” (Kanal D, 5.V) – recomandat: *urmează să se asfalteze;*

- „Se află în **locul** unde a avut **loc** crima” (Prima TV, 17.V) – recomandat: *Se află în acolo unde a avut loc crima.*